

LIITE SAVONLINNAN TAIDELUKION OPETUSSUUNNITELMAAN

Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelyistä

Turvallinen opiskeluympäristö ja kurinpitosuunnitelma

Lukiolain 40.1. §:n mukaan jokaisella opiskelijalla on jokaisena koulupäivänä oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Koulutuksen järjestäjänä Savonlinnan kaupungin tulee suojata opiskelijaa kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä.

Turvallinen opiskeluympäristö kattaa myös koulumatkan. Siellä tapahtuvan häirinnän, kiusaamisen, syrjinnän tai väkivallan johdosta opettaja tai rehtori ilmoittaa asianosaisille sekä heidän huoltajilleen, mikäli kyseessä on alaikäisiä opiskelijoita. Jos tällaiseen epäasialliseen käyttäytymiseen syyllistyy oppilaitoksen ulkopuolisia tahoja, asiasta ilmoitetaan poliisille.

Lukioyhteisössä toimivat aikuiset ja opiskelijat sekä lukioyhteisössä sovitut pedagogiset ratkaisut (mm. lukioiden pelisäännöt) luovat edellytyksiä sisäiselle järjestykselle ja siten takaavat osaltaan turvallisen opiskeluympäristön.

Joskus sisäinen järjestys ja sitä kautta opiskelijan oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön saattaa rikkoutua ja siksi lukiolain (714/2018) 40.3 §:n mukaan koulutuksen järjestäjän tulee laatia suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Tämä asiakirja on tämä suunnitelma ja tämä on Savonlinnan lukioiden opetussuunnitelmien liite.

Menettelytavat rike- ja häiriötilanteissa, asioiden selvittämismenettelyt ja työnjako sekä kuulemis- ja kirjaamismenettelyt

Kasvatuskeskustelu

Aina ei aivan aluksi tarvitse turvautua järeisiin keinoihin. Mikäli opiskelija toimii lukioyhteisössä sovitujen pelisääntöjen vastaisesti häntä tulee huomauttaa asiasta ja käydä kasvatuskeskustelun. Savonlinnalaisissa lukioissa on yhteistoiminnallisesti sovitut järjestyssäännöt eli pelisäännöt. Tällä kevyemmällä toiminnalla pyritään estämään pelisääntöjen vastaisen toiminnan jatkuminen. Havainnon ja puuttumisen tehnyt ilmoittaa tästä ryhmävastaavalle, joka voi myös tilanteen vaatimalla tavalla puhuttaa opiskelijaa. Tällainen huomauttaminen ei ole kurinpitokeino.

Kurinpito – luokkatilasta yms. poistumaan määrättävä opiskelija

Lukiolain 43 §:n (165/2022) mukaan opetusta häiritsevä opiskelija voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan. Samaa käytäntöä noudatetaan oppilaitoksen järjestämissä tilaisuuksissa. Jos opettaja päätyy tällaiseen ratkaisuun, asiasta ilmoitetaan ryhmänohjaajalle sekä rehtorille. Opiskelijan kanssa käydään kasvatuskeskustelu tarkemmin

sovittavalla kokoonpanolla. Tilaisuudesta poistamispäätöksen tekee oppilaitoksen rehtori tai hänen määräämänsä viranhaltija.

Opiskelija, joka ei noudata edellä esiteltyä poistumismääräystä, voidaan poistaa rehtorin tai opettajan toimesta.

Jos poistettava opiskelija koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia opiskelijan poistamiseksi tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Voimakäyttövälineiden käyttö on kiellettyä. Tällaisiin toimiin ryhtyneen tulee antaa kirjallinen selvitys koulutuksen järjestäjälle.

Kurinoito – opetuksen epääminen

Opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä lukiolain 41.3. § (165/2022) mukaan enintään kolmen työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan tai oppilaitoksessa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Päätöksen tekee rehtori opettajan ilmoituksen perusteella.

Rehtorilla ja opettajalla on myös oikeus poistaa oppilaitoksen alueelta opiskelija, joka ei pysy poissa opetustiloista yms. saatuaan tiedon edellä esitellystä opetuksen eväämisestä.

Jos poistettava opiskelija koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia opiskelijan poistamiseksi tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Voimakäyttövälineiden käyttö on kiellettyä. Tällaisiin toimiin ryhtyneen tulee antaa kirjallinen selvitys koulutuksen järjestäjälle.

Opetuksen eväämisen aikana opiskelijalle on järjestettävä lukiolain 41.3. §:n (165/2022) mukaisesti mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskelijahuollon psykologin tai kuraattorin kanssa. Lisäksi opiskelijalle on järjestettävä muu hänen tarvitsemansa tuki eväämisen aikana ja opiskelijan palatessa opetukseen. Opiskelijalle tehdään suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi.

Kurinpitokeino – kirjallinen varoitus

Lukiolain 41.1 § (165/2022) mukaan opiskelijalle voidaan antaa kirjallinen varoitus, kun opiskelija häiritsee opetusta tai opiskelija muuten rikkoo järjestystä taikka menettelee vilpillisesti.

Kirjallisen varoituksen antamisesta päättää oppilaitoksen rehtori.

Kurinpitokeino – määräaikainen erottaminen

Jos opiskelijan rikkomus on vakava tai jos opiskelija jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa oppilaitoksesta määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi. **Oppivelvollinen voidaan erottaa oppilaitoksesta enintään kolmeksi kuukaudeksi.**

Oppilaitoksesta erottamisesta päättää koulutuksen järjestäjän asianomainen monijäseninen toimielin.

Kurinpito - oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita

Lukiolain 40.2 §:n mukaisesti Savonlinnan lukioihin ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta.

Rehtorilla ja opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa tällainen esine tai aine.

Jos haltuun otettavaa esinettä tai ainetta hallussaan pitävä opiskelija koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen, rehtorilla ja opettajalla on lukiolain 45 §:n mukaisesti oikeus käyttää sellaisia esineen tai aineen haltuun ottamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Oikeus käyttää voimakeinoja koskee vain opiskelijan omaa tai muiden turvallisuutta vaarantavia esineitä tai aineita. Tässäkään yhteydessä ei saa käyttää voimankäyttövälineitä.

Kurinpito - oikeus tarkastaa opiskelija tavarat

Lukiolain 46 §:n mukaan rehtorilla ja opettajalla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa perustellusta syystä opiskelijan mukana olevat tavarat, opiskelijan hallinnassa olevat oppilaitoksen säilytystilat sekä päällisin puolin hänen vaatteensa, edellisessä kohdassa yksilöidyn esineen tai aineen haltuun ottamiseksi.

Opiskelijalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy.

Tarkastajan tulee olla opiskelijan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastuksessa tulee olla läsnä tarkastajan lisäksi toinen täysi-ikäinen oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluva. Opiskelijan pyynnöstä tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluva, jos tämä on saapuvilla. Tarkastamisessa on muistettava noudattaa olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta.

Tarkastuksen suorittamistavasta voidaan kuitenkin poiketa, jos se on asian kiireellinen luonne huomioon ottaen turvallisuuden kannalta ehdottoman välttämätöntä.

Lukiolain 48 § mukaan opiskelijalta haltuun otetut esineet ja aineet luovutetaan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle tai, jos opiskelija on täysi-ikäinen, hänelle itselleen. Esineet ja aineet tulee kuitenkin luovuttaa poliisille tai muulle laissa säädetylle viranomaiselle, jos opiskelijalla, tämän huoltajalla tai muulla laillisella edustajalla ei lain mukaan ole oikeutta pitää niitä hallussaan.

Ennen luovuttamista esine tai aine tulee säilyttää huolellisesti. Esineiden ja aineiden luovutus tulee järjestää mahdollisimman pian haltuunotosta. Opiskelijalle itselleen luovutettavat esineet ja aineet luovutetaan työpäivän päättyttyä.

Kurinpitotoimen kirjaaminen ja muutoksenhaku

Kurinpitotoimen käyttämisestä tulee tehdä kirjallinen päätös. Kirjallisen varoituksen osalta se tehdään Primus-opiskelijatietojärjestelmään seuraavasti;

Primuksen opiskelijarekisteri → Lisätoiminnot-välilehti → luo hakemus tai päätös valitulle rekisterikortille → Kirjallinen varoitus yksilöidään tunnisteella KiVar

Määräaikaaisesta erottamisesta Savonlinnan kaupungin asianomainen monijäseninen toimielin tekee oppilaspäätöksen.

Lukiolain 50 § (165/2022) mukaan rehtorin tai koulutuksen järjestäjän päätökseen kurinpitokeinojen käyttämisestä saa hakea muutosta hallinto-oikeudesta.

Periaatteet hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattamiseen kurinpitokeinoja käytettäessä

Lukiokoulutuksen järjestäjällä on oikeus tarvittaessa käyttää lukiolain mukaisia kurinpitokeinoja Suomen perustuslain (731/1999) II luvun perusoikeudet huomioiden. Opetushallituksen määräys OPH-4619-2022 on täsmentänyt toimivaltuuksia ja menettelytapoja kurinpitokeinojen käyttämisen suhteen ja tämä suunnitelma korvaa aiemmin käytössä olleet.

Kurinpitokeinojen käytön tulee perustua aina asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpitoseuraamusten tulee olla oikeassa suhteessa tekoon, eikä niitä saa käyttää asiaan kuulumattomassa tarkoituksessa, kuten esimerkiksi häpäisemistarkoituksessa.

Jos päädytään kurinpitotoimen käyttämiseen, opiskelijalle on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti taikka epäilty rikos tai siihen liittyvä seikka. Tämän jälkeen opiskelijaa on kuultava hallintolain 434/2003) 34 §:n mukaisesti ja hankittava muu tarpeellinen selvitys. Ennen kurinpitorangeistuksen antamista on myös opiskelijan huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi, mikäli teosta epäilty on alaikäinen.

Opiskelijalla on aina oikeus vaatia huoltajan läsnäoloa kuulemistilaisuudessa. Kuulemisen suorittaa rehtori, jos hän ei ole asianosaisena käsiteltävässä asiassa. Jos hän on asianosainen, apulaisrehtori hoitaa asian. Kuulemisen anti kirjataan ja se allekirjoitetaan sekä rehtorin että asianomaisen opiskelijan ja mahdollisesti paikalla olevan huoltajan toimesta.

Jos opiskelija syyllistyy opetuksen tai vastaavan häirintään tai oikeus opetukseen osallistumiseen evätään enintään kolmeksi päiväksi, koulun on ilmoitettava tästä opiskelijan huoltajalle ja opetuksen epäämisestä koulutuksen järjestäjälle. Tällaiset toimenpiteet tulee kirjata.

Opetuksen epäämisen aikana opiskelijalle on järjestettävä lukiolain 41.3. §:n (165/2022) mukaisesti mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskelijahuollon psykologin tai kuraattorin kanssa. Lisäksi opiskelijalle on järjestettävä muu hänen tarvitsemansa tuki epäämisen aikana ja opiskelijan palatessa opetukseen. Opiskelijalle tehdään suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi.

Henkilökunnan osaamisen varmistaminen kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämisessä

Savonlinnan lukioissa työskentelevät aikuiset ovat vastuussa kurinpitosuunnitelman määrittelemistä asioista. Oppilaitoksen toiminnasta vastaava rehtori huolehtii, että uudet viranhaltijat tai virkasuhteiset henkilöt, jotka voivat kurinpitotoimia tehdä, saavat tämän tiedon työskentelyä aloittaessaan.

Kurinpitosuunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja laissa säädetyistä kurinpitokeinoista tiedottaminen eri tahoille sekä yhteistyö eri viranomaistahojen ja huoltajien kanssa

Savonlinnan lukiot ovat siirtyneet täysin sähköiseen tiedottamiskäytäntöön. Tämä suunnitelma sekä lukioiden järjestyssäännöt (pelisäännöt) ovat osa lukioiden opinto-oppaita ja sitä kautta ne ovat julkisessa tietoverkossa opiskelijoiden, huoltajien ja yhteistyötahojen saatavilla.

Eri viranomaisten osaamista hyödynnetään sen varmistamiseksi, että lukioyksikössä voidaan turvata jokaisena työpäivänä jokaiselle oikeus turvalliseen oppimisympäristöön.

Lukiokierron aikana taataan jokaiselle opiskelijalle mahdollisuus tutustua Itä-Suomen poliisilaitoksen nuorisopoliisin toimenkuvaan.

Lukioyksiköittäin järjestetään tätä tukevaa toimintaa erilaisten teemapäivien, pop-up –tilaisuuksien yms. kautta. Esim. opinto-oppaan näitä osioita koskevat asiat ovat ryhmänohjauksen ohjausmateriaalia.

Menettelytavat suunnitelman seurantaan sekä sen toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointia varten.

Lukuvuoden ns. arviointivesossa kartoitetaan käytettyjen kurinpitokeinojen määrä ja niiden kohteena olleiden opiskelijoiden määrä. Tuloksen pohjalta käydään arvioivaa keskustelua käytäntöjen toimivuudesta.

Tässä suunnitelmassa esitettyjen turvallisuuden turvaamiskeinojen ja kurinpitokeinojen käyttö on ollut Savonlinnan lukioissa erittäin vähäistä.